

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ISSN: 2902-0502

Digital
Object
Identifier

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
EDITORIAL
COMMITTEE
INTERNATIONAL CENTER

74-91 XALQARO DARAJA

MAXSUS SON, 2024

ILTIMOIY, IQTISODIY, SIVOSIY, ILMIY, OMMABOP JURNAL

2024-YIL 18-19-APREL

**"RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AGROIQTISODIYOT VA
BUXGALTERIYA HISOBINING DOLZARB MUAMMOLARI VA
ULARNING YECHIMLARI" PROFESSOR NURILLA SULAYMONOVICH
SANAYEV TAVALLUDINING 85 VILLIGIGA BAG'ISHLANGAN**

XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI, 2024

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 678 sahifa.

E'lton qilishga 2024-yil 19-aprel kuni ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinosari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori

Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxanova Guinora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., professor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Uteyev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokururasi boshqarma boshlig'i o'rinosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokururasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokururasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Benazir ustozni yod etib	10
Samarqand davlat veterinariya meditsinasи, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti jamoasi	
Qishloq xo'jaligi taraqqiyotining ustuvor yo'naliishlari.....	12
Yunusov Xudaynazar Beknazarovich	
Agroklasterlarda biznes jarayonlari moliyaviy natijalari hisobini takomillashtirish	14
Alikulov Abdimo'min, Koshkalda Irina	
Assessment of the ESG rating of banks.....	19
Ruziyeva Elvira, Eshmuradov Ulugbek	
Contract Preferences of Smallholders: Evidence From a Study on Potato Production in Uzbekistan	24
Sanaev Golib, Sanaeva Rakhima, Nurullaev Ulmasjon, Nurullaeva Bakhora, Sanaev Anvar	
Taxation Systems in the Agricultural Production Sphere in the Context of Resistance to Shadow Economy	34
Koshkalda Iryna, Dombrovska Olena, Alikulov Abdimumin	
Factors Influencing Farmers' Cooperation in Irrigation: A Study of Samarkand Province, Uzbekistan	39
Tadjiev Abdusame Abduxamidovich	
Xalqaro standartlar asosida qishloq xo'jaligida kapital qo'yilmalar hisobi hamda hisobotlarini takomillashtirish.....	43
Xasanov Baxodir Akramovich, Egamberdiyeva Salima Rayimovna, Raxmatov Jonibek Ismoil o'g'li	
Tijorat banklarida ichki auditida muhimlik va auditor riski masalalari.....	50
Ibragimov Abdugapur Karimovich, Qo'idoshev Dilshod Melixurozovich	
Agroklasterlar ichki sotish jarayonida transfert baholarni belgilashni tashkiliy-uslubiy jihatlari	57
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
Auditda regression tahvilni qo'llashning xususiyatlari	64
Tajkeev Zynatdin Kobeysinovich	
Uzumchilik fermer xo'jaliklarida ishlab chiqarish xarajatlari hisobini takomillashtirish.....	67
Ibragimov Mansur Mardonovich	
Xalqaro standartlar asosida qishloq xo'jaligida aktivlarni tasniflash, ularning hisobi va hisobotini takomillashtirish.....	71
Egamberdiyeva Salima Rayimovna	
The Place of Digitalisation in the Rural Areas Development of Ukraine.....	76
Riasnianska A. M., Kniaz O. V.	
Yalpi ichki va hududiy mahsulotning ko'payishida faol tadbirkorlikning o'rni	79
Salamov Ibroxim, Kudratov Rizo Turdibayevich, Nazarova Maryam Sharipovna	
Inflyatsion targetlash rejimining pul-kredit siyosatini amalga oshirishdagi ahamiyati	84
Fayziyev Oybek Raximovich	
Asalarichilikning qishloq xo'jaligi iqtisodiyotidagi o'rni va uni rivojlantirish istiqbollari.....	89
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
Uzumchilik majmuining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi va uning tamoyillari.....	94
Boltayev Nazarbek Narzullayevich	
Mintaqaviy klasterning xususiyatlari.....	98
Urdushev Hamrakul	
Considerations for Bolstering Entrepreneurship in the Evolution of the Domestic Economy	102
Shadiyeva Gulnora Mardiyeva	
Chorvachilik tarmog'ida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish imkoniyatlari.....	107
Kudratov Rizo Turdibayevich, O'roqov Feruz Ibodullayevich	
Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtiirishning hududiy jihatlari	112
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Nazarova Maryam Sharipovna	

Yalpi ichki mahsulot va uni hisoblashni takomillashtirish yo'llari.....	117
Xalmurzaev Mansur, Abdushukurov Xondamir	
Qishloq xo'jaligi korxonalarida tovar-moddiy qiymatliklar hisobini takomillashtirish yo'nalishlari.....	122
Raximova Umida Rabbimovna	
Mamlakatimiz agrar tarmog'ida innovatsiyalarga asoslangan tadbirkorlikni rivojlantirish.....	127
Olimova Nodira hamrakulovna	
Banklarda ichki auditni xalqaro audit standartlari asosida takomillashtirish.....	131
Rizayev Nurbek Qodirovich, Boymatova Chinora Ilxomovna	
Agroklasterlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta'mirlash xarajatlari hisobini takomillashtirish.....	137
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Ibodullaev D., Abdushukurov Xondamir Botiraliyevich	
Davlat budgetida boshqaruva xarajatlarini moliyalashtirishni takomillashtirish yo'llari va xarajatlarining optimallashtiruv muammolari.....	142
Narziyeva Guzal Baxtiyorovna	
Bandlikni ta'minlash va kambag'allikni qisqartirishni yuzaga keltiruvchi sabablar hamda ularning yechimi.....	146
Ahmatova Qunduzbonu Asliddinovna, Sunnatullayev Musurmon Sunnatullo o'g'li, Salamov Ibroxim	
Global iqtisodiy rivojlanish sharoitida yashil iqtisodiyot muammolari.....	151
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Musurmonov Nodirbek Ahmadovich	
Menejer boshqaruvida boshqaruva mehnati va guruhlar dinamikasi.....	155
Xasanova Sitora Islamovna	
G'allachilik klasterlarida buxgalteriya hisobi shakllarini takomillashtirish.....	158
Yuldashev Sherali Xaitovich	
Современность услуг агропромышленного комплекса в условиях инновационной экономики положение дел	163
Turaev Baходир Xатамович, Рузиев Хамрокул Жураевич	
Влияние внешних факторов на эффективность производства животноводства.....	170
Хамдамова Насиба Аблакуловна	
Banklarda ichki auditni rejalashtirish masalalari.....	173
Ibragimova Iroda Rashid qizi, Safarov Abdumajit Abdixamidovich	
The Importance of Digital Technologies in the Development of Agriculture.....	179
Rabbimov Elbek Abdulloyevich	
Yakka tartibdag'i tadbirkorlarni soliqqa tortish o'zini o'zi band qilishni davlat tomonidan tartibga solish shakli sifatida.....	182
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna, Javmanov Jamshed Abdusamatovich	
O'zbekiston pensiya tizimida pensiya hisoblash va to'lashni rivojlantirishda xorijiy mamlakatlar tajribasini uyg'unlashtirish.....	186
Xasanov Baxodir Akramovich, Nurmanov Din-Axmed Tileubayevich	
Uzumchilik mahsulotlari eksportini oshirish omillari	193
Ibragimov Mansur Mardonovich	
Korxonalarining xo'jalik faoliyati hisobining mohiyati, ahamiyati va hisob turlari.....	196
Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich, Tilabov Shohruh Baxriddin o'g'li, Irisboev Raxmatilla Shavkat o'g'li	
Raqamli iqtisodiyotning o'zbekistondagi holati va uning rivojlanish istiqbollari	200
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Abdullayev Sanjar Sayfiddin o'g'li, Sunnatullayev Musurmon Sunnatulla o'g'li	
Fermer xo'jaliklar faoliyatida investitsiyalarning o'rni.....	204
Nomozova Mahliyo Mamirjon qizi, Yuldashev Muhammad Utkir o'g'li, Solijonova Diyora Xaydarali qizi, Saydullayev Akbarali Akram o'g'li, Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
Raqamli iqtisodiyotning o'rni va joriy etishdagi imkoniyatlari.....	209
Salamov Ibroxim, Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Ummatov Begzod Ikrom ugli, Bekpolatov Sultonxon Sherzod ugli	
Raqamli iqtisodiyot sharoitda asosiy vositalarni hisobga olishni takomillashtirish.....	214
Xatamov Kobil Xayrievich, Sodiqov Xayrulla Sattorovich	
Improving Cost Accounting for Sales of Agricultural Products in Farms	218
Abdimumin Alikulov, Ulugbek Eshmuradov, Khondamir Abdushukurov	

Servis korxonalarini raqamli iqtisodiyotga o'tkazishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	224
Kurbanova Raxima Jamshedovna	
Raqamli iqtisodiyotning bugungi kundagi holati.....	228
Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Eshimova Gulandom Botir qizi, Daniyarov Xurshid Baxtiyarovich	
Qoramolchilikda ozuqa ta'minotini yaxshilash yo'llari	233
Nurullayev Ulug'bek Uytalovich, Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
Meva-sabzavotchilik klasterlarida faol tadbirdorlikning iqtisodiy samaradorlikni oshirishdagi o'rni	236
Ibroxim Salamov, Roziyeva Gulxayo Chorievna	
Qishloq xo'jaligini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	242
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Isaxonov Shaxzodjon Nurali o'g'li	
O'zbekiston chovachiligidagi muammolar va ularning yechimi.....	246
Xudoiberdiyeva Marifat Umarovna, Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Esirgapov Diyor Akramovich, Ulmasov Tohir Suvonqulovich	
Qishloq xo'jaligi iqtisodiyotini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning o'rni va ahamiyati	249
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Ulmasov Amirkhon Rasul o'g'li, Botirov Bekzod Ulug'bek o'g'li	
Механизмы и инструменты финансирования малых и средних сельскохозяйственных предприятий (На примере Центральноазиатского региона).....	253
Худойбердиева Асила	
Agroklasterlarda kapital qo'yilmalar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish masalalari.....	259
Irishbo耶ev Rahmatillo Shavkat o'g'li, Jo'rayeva Diyora Olimjonovna, Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
Milliy iqtisodiyotda kichik biznes va xususiy tadbirdorlikni rolini oshirishning ustuvor yo'naliishlari	265
Saidxonov Akmalxon	
Improving Accounting and Auditing of Inventories in Agricultural Clusters	269
Raximova Umida Rabbimovna	
Maishiy xizmatlar sohasining rivojlanish tendensiyalari va kambag'allikni qisqartirishdagi o'rni.....	272
Rajabov Navruzbek Azimjonovich	
Chovachilik tarmog'ida mahsulotlarni qayta ishslash samaradorligini oshirish imkoniytlari	277
Salamov Ibroxim, Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Hotamov Adhamjon Asqarjon o'g'li	
Порядок применения и актуальность международных стандартов финансовой отчетности в деятельности коммерческих банков и предприятий	282
Нарзиева Гузал Бахтиёрновна, Хомидов Асилбек Отабек угли, Асомиддинов Хусан Асомиддин угли, Болтабаев Диёрбек Омондурди угли	
Savdo korxonalarida segmentar hisobning o'rni va ahamiyati	286
Mardonov Mamed Shavkatovich, Bobomuradova Sarvinoz Ziyadullayevna	
Livestock Development Problems and Prospects in Uzbekistan	289
Khamdamova Nasiba Ablakulovna, Ulmasova Oygul Bakhtiyorovna, Xudayberdiyeva Marifat Umarovna	
Понятие и учет капитальных вложений в агрокластерах.....	292
Жураева Диёра Олимджановна	
Xizmat ko'rsatish korxonalarini innovatsion modernizatsiyalashda iqtisodiy samaradorlikni hisoblash metodini takomillashtirish	297
Kurbanova Raxima Jamshedovna, Umurzoqova Sevinch Karim qizi	
Tarmoq mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotishda innovatsion texnologiyalarni qo'llashning iqtisodiy samaradorligi	301
Nazarova Maryam Sharipovna, Kazakova Zulayho Salaxiddinovna	
Maishiy xizmatlar sohasini tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirishda raqamli innovatsion texnologiyalarning roli va ahamiyati	304
Quiyev Begimqul Melikovich	
O'zbekiston iqtisodiyotining rivojlanishi va iqtisodiy o'sish uchun barqaror investitsiya muhitini ta'minlash masalalari.....	308
Raximova Umida Rabbimovna, Elmurodova Dilnoza Farkhadovna	

Biznesni qo'llab-quvvatlashda iqtisodiy-ijtimoiy holatni yaxshilash imkoniyatlari	311
Salamov Ibroxim, Janibekov Faxriddin Beknazarovich, Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Xudayberdiyeva Marifat Umarovna	
G'alla urug'chiligidagi boshlang'ich hisob va ichki nazoratni takomillashtirish	315
Yuldashev Sherali Xaitovich, Yusupov Uchqun, Zokirov Behruz	
Baliqchilik xo'jaliklarini rejalashtirishning ahamiyati va bosqichlari.....	318
Dosmuratova Shaxista Kengashovna	
"Yashil" iqtisodiyot: konsepsiyaning shakllanishi va asosiy kategoriyalari.....	321
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Toshpulatova Kamola Xurshed qizi	
Sutchilik yo'nalishidagi xo'jalik yurituvchi subyektlar faoliyatida marketing elementlaridan foydalanish	324
Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
Biznes jarayonlarida "xarajat" va "tannarx" kategoriyalarining nazariy jihatlari.....	328
Xondamir Abdushukurov, Ulug'bek Eshmuradov	
Перспективы развития бухгалтерского учета и аудита на основе международных стандартов.....	333
Рахимова Умида Раббимовна, Асомиддинов Хусан Асомиддин угли, Болтабаев Диёрбек Омондурди угли, Хомидов Аслбек Отабек угли	
Asosiy vositalarni hisobga olishning xalqaro va milliy standartlarda aks ettirishning farqli jihatlari	336
Xatamov Kobil Xayrievich, Turabaeva Ozoda Ilxambekovna	
Qishloq hududlarida ekoturizm maskanlarining turistik salohiyati va sig'imi tahlili.....	340
Abduraxmanova Aqida Fayzulla qizi, Xoshimova Sevara Bahromovna, Sayfullaev Umidulla Fazliddin o'g'li	
Chorvachilik tarmoqlarida otchilik infratuzilmasining hozirgi holati va istiqboldagi iqtisodiy samaradorligini oshirish imkoniyatlari	346
Salamov Ibroxim, Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Tursunov Alpomish Amanovich, Yo'idoshev Raxim Nuriddin o'g'li	
Qishloq xo'jaligi klasterlari va fermer xo'jaliklari faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	351
Nasimjon Babayev, Dilorom Yorbekova, Umidullo Fayzullayev	
Agrokластarda biznes jarayonlari sotish hisobini takomillashtirish	354
Abdunazarova Sevinch, Aliqulova Zebuniso, Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
Iqtisodiyotni modernnazatsiyalash sharoitida qishloq xo'jalik ishlab chiqarishining samaradorligi	360
Kudratov Rizo Turdibayevich, Abduxaliqova Farangiz Abduxoliqu qizi	
Increasing Efficiency of Catering Enterprises Through Modernization.....	365
Kurbanova Rakhima Jamshedovna	
Chorvachilik majmuasi infratuzilmasi va uni rivojlantirish	369
Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Aslonov Xotamjon Sharibboy o'g'li	
Davlat-xususiy sherikchiligin rivojlantirishda klasterlarning ahamiyati	373
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Raxmatullayev Sherzod Mexriddinovich	
Studying the Features of Innovative Development in The Agricultural Sector of the Economy.....	377
Yorbekova Dilorom Muxammadkulovna	
Chorvachilikda klasterlashning ayrim masalalari	380
Urdushev Hamrakul, Mavlyanov Majid Tuychiyevich	
Issues of Development of "Green Economy" in the Context of the Actualization of the Problem of Ecology and Climate Change.....	385
Mukhayyo Dustova	
Xizmatlar sohasi rivojlanishining aholi turmush darajasiga ta'siri.....	390
Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna	
Baliqchilik xo'jaliklarini rivojlantirish prognozini ishlab chiqish masalalari	393
Dosmuratova Shaxista Kengashovna	
Mahalliy soliqlar va mahalliy yig'implarning iqtisodiy mohiyati.....	396
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Asomiddinov Husan Asomiddin o'g'li	
Turizm korxonalari hisob siyosatini shakllantirish	400
Ibragimov Mansur Mardonovich	

Korxonalarda moliyaviy holatini ifodalovchi ko'rsatkichlar tahlili	404
Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich, Tilabov Shohruh Baxriddin o'g'li, Yusupova Ergashoy	
Innovatsiya, innovatsion iqtisodiyot atamalarining mohiyati va ulardan samarali foydalanish yo'llari.....	408
Xudoberdiyeva Marifat Umarovna, Boyjigitov Kamronmirzo Sobirjon o'g'li, Obloberdiyev Shuxrat Sharof o'g'li	
The Processing Indicators of Livestock Products on the Basis of Economic Statistical Models.....	411
Yorbekova Dilorom Muxammadkulova, Hotamov Adhamjon Asqarjon o'g'li	
Paxta-to'qimachilik klasterlarida tola ishlab chiqarish xarajatlari tahlili	414
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Farangiz Rustamova	
Meva-sabzavotchilikni rivojlantirishda klaster yondashuvining afzallikkleri	419
Eshankulov Sirojiddin Xakimovich	
Prospects for Leaving the Population Out of Poverty	424
Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Radjabov Navruzbek Azimjonovich, Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Fayzullayev Umidullo Xayrullo o'g'li	
Tijorat banklarida korrupsiyaga qarshi kurashishning komplayens nazorati usullarini takomillashtirish.....	429
Sultanov Abrorbek Umarali o'g'li, Axmedov Shuxrat Xikmatullayevich	
Segmentar va moliyaviy hisobot tuzishda xo'jalik yurituvchi subyektlar mulkini baholashning metodologik muammolari	435
G'olibjon Alikulov	
Raqamlı iqtisodiyotga o'tish orqali yashirin iqtisodiyotni jamiyatga ta'sirini kamaytirish	439
Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Abdusalomov Farruh G'ayrat o'g'li	
Sustainable Farming Futures: the Economic Need of Climate Change Program in Uzbekistan.....	443
Akhmadjon Nurullaev, Sanayeva Raxima Amirqulovna, Visola Khasanova, Bakhora Nurullaeva, Anvar Sanaev	
Problems and Prospects of Cadastral Valuation of Land Resources in the Republic of Kazakhstan	447
Berdimurat Nazimgul, Bassybekova Zh.B.	
Значение цифровизации в сельском хозяйстве	451
Сыздықова Азиза Оралбайқызы, Сапарова Айнурा Алпамысовна	
Xizmatlar sohasi samaradorligini oshirish masalalari	456
Mirzayev Qulmamat Jonuzakovich, Mardanova Mohidil Otobek qizi, Mirzayev Azzamjon Jonuzokovich	
Aholini o'z-o'zini bandlikka jalb qilish orqali ishsizlik darajasini pasaytirish.....	461
Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Jo'rayev Sherali Anor o'g'li	
Innovatsiyani joriy qilishning fermer xo'jaliklari daromadlariga ta'siri	465
Eshboyev Diyorbek Yo'ldosh o'g'li, Sinayev Sherali Islom o'g'li, Ismayilov Azamat Isroyilovich	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga muvofiq daromadni tan olish masalalari.....	471
Kozimjonov Abrorbek	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning yutuqlari va muammolari.....	475
Ochilova Mohigul Toshtemir qizi	
Soliq ma'murchiligidagi raqamlari iqtisodiyotning ahamiyati va uning ilmiy-nazariy asoslari tahlili	479
Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Holmirzayev Sardor Ravshan o'g'li, Tursinaliyev Abdulaziz Shokirjon o'g'li	
O'zbekistonda davlat xizmatlari ko'rsatish milliy tizimini rivojlanishi: xronologik tahlil.....	484
Hasanov Habibullo	
Chorvachilikning mamlakat iqtisodiyotidagi ahamiyati va uning rivojlanishi.....	488
Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Tirkashev Farxod Mahmudovich, Sayfullayev Akbar Xoljigit o'g'li, Erkinov Samandar Maxmudovich	
O'zbekiston chorvachiligidagi FAO ma'lumotlari haqida	493
Pardayeva Kamola	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga muvofiq xaridorlar bilan tuziladigan shartnomalar asosida tushumni hisobga olishning ahamiyati	498
Norbekov Davron	
Paxtachilik klasterlarida ishlab chiqarishga ta'sir etuvchi omillarning tahlili	502
Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Abduraxmonov Orifbek Odiljon o'g'li	

Raqamli iqtisodiyotning zamonamizdagi bugungi o'rni	506
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Zarmaxmatov Nomozjon Baxodir o'g'li	
Improving Cost Audit in Innovation Activities	510
Mustafoev is the son of Akbar Mustafa	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotni mhxs asosida transformatsiya qilish zaruriyati	514
Xolmurodov Otobek	
Klasterlarni tashkil etishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari va ularning mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rni.....	521
Javmanov Jamshed Abdusamatovich, Homidov Aslibek Otobek o'g'li, Asomiddinov Husan Asomiddin o'g'li, Boltayev Diyorbek Omondurdi o'g'li	
Soliq imtiyozlarini nazariy asoslash va huquqiy tartibga solish	526
Uralov Baxtiyor Maxmudovich	
Sug'urta shartnomalari va sug'urta majburiyatlari hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida takomillashtirish.....	531
Ochilov Ilyos Keldiyorovich	
Обеспечение привлекательности инвестиций коммерческих банков	537
Назаров Килич Холмурадович, Нафасов Шохрухбек Хошимович	
O'zbekistonda tashqi savdoning rivojlanishi va muammolari	539
Xudayberdiyev U.	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida mehnatga haq to'lashning nazariy jihatdan tashkiliy-iqtisodiy asoslari.....	542
Rajabov Navruzbek Azimjonovich, Toshmurodova Dilbar Muzaffar qizi	
Human Capital in Education	546
Ibragimov Mansur Mardonovich, Ergashev Olloyor	
Qishloq joylarida xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish hamda o'zini o'zi band qilish orqali ishsizlikni kamaytirishning nazariy asoslari.....	551
Jo'rayev Sherali Anor o'g'li, Abdikarimov Nazarbek Odil o'g'li, Uralov Baxtiyor Maxmudovich	
Uchqora uzumi-mayizini yetishtirishning iqtisodiy samaradorligini oshirish imkoniyatlari	555
Salamov Ibroxim, Kudratov Rizo Turdibayevich, Janibekov Faxriddin Beknazarovich	
Moliyaviy natijalarning tavsifini takomillashtirish	561
Yusupova Farizabonu Zarifovna	
Kambag'allik va uni qisqartirish yo'llari	564
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Do'stiyorov Mirabbos Erkin o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida aholi turmush darajasini oshirishda xizmat ko'rsatish sohasining ahamiyati	568
Xolmurodov Otobek	
O'zbekistonda aholi turmush darajasi va daromadlarining o'ziga xos xususiyatlari.....	570
Rajabov Navruzbek Azimjonovich, Uralov Baxtiyor Maxmudovich, Saidmurodov Sardor Mirsalohovich	
SWOT-анализ конкурентоспособности национального туризма в Узбекистане в условиях преодоления последствий пандемии	574
Ochilova Mohigul Toshtemir qizi, Abduzoirov Sarvarbek	
Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholi turmush darajasini yanada yaxshilashda iqtisodiy samaradorlikni oshirishning ahamiyati.....	577
Salamov Ibroxim, Kudratov Rizo Turdibayevich, hamdamova Nasiba Ablakulovna	
Jahon iqtisodiyoti va xalqaro savdo munosabatlari.....	582
Tirkashev Farhod Mahmudovich, Xo'jaqulov Inomjon Rustam o'g'li	
Xizmat ko'rsatish sohasini raqamli iqtisodiyot sharoitiga mos rivojlantirishning ayrim masalalari.....	586
Mirzayev Qulmamat Jonuzakovich, Sherzodova Diyora Sherzod qizi	
Turistik destinatsiyalarni rivojlantirish orqali turistik zonalarni takomillashtirish.....	589
Raxmonov Siyovush Turob ug'li, Ochilova Mohigul Toshtemir qizi	
Ivermektin, klozantel, iversantaplus dori vositalarining marketing tahlili.....	592
Raxmadullayev Humoyun Rashid o'g'li, Farmonov Nizom, Salamov Ibroxim	
Цифровая оптимизация для экологической безопасности в агропромышленном комплексе	597
Юнусов Худайназар Бекназарович, Сафарова Лола Улмасовна	

Смысловой – системный анализ процессов обработки плодов и овощей энергии начального импульса.....	602
Курбанов Жамшед Маджидович, Курбонова Мадина Жамшедовна	
Формирования алгоритма расчета эффективности транспортно-логистической системы поставок грузов.....	605
Кубаев Улугбек	
Роль и потенциал севооборота в создании устойчивых и экологически чистых систем в сельском хозяйстве на основе цифровизации	611
Юнусов Худайназар Бекназарович, Сафарова Лола Улмасовна	
Qoramollar uchun ozuqa ratsionini tuzishda innovatsion yondashuv.....	617
Mavlyanov Majid Tuychiyevich	
Landshaft bog'dorchilikni rivojlantirishda autocad dasturining o'rni.....	624
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich, Sulaymonov Mirobid Abduxolikovich	
Aniq qishloq xo'jaligida o'zgaruvchan me'yorlarni qo'lllash.....	628
Akbarov Husan O'zbekxonovich, Bekzod Qudratov	
Raqamli iqtisodiyotda neyron tarmoqlaridan foydalanishning ahamiyati	634
Otoboyeva Aziza Shakirovna	
Iqtisodiy masalalarni tahlil qilish, me'yorlash, rejalashtirish, baholash hamda bashorat qilishda korrelyatsiya va regressiya usuli.....	637
Aktamova Vasila Uktamovna, Axtamova Umida O'ktam qizi	
Iqtisodiy ekonometrik modelni tuzish hamda avtokorrelyatsiya mavjudligini aniqlash	641
Raximov Abdulaxad Nematovich	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirishda agrovoltaika texnologiyasini qo'llash istiqbollari	646
Berdiyev G'ayrat Ibragimovich, Eshpulatov Dostonbek Baxodir o'g'li, Malikova Sevinch Telman qizi	
Развитие системы цифровизации в сельском хозяйстве и в народной медицине	650
Рахмонов Фариз Зафаржонович, Мухиддинова Сабрина Мунисовна, Усманова Лайло Рахматуллаевна, Рахмонова Хабиба Нуруллаевна	
Raqamli iqtisodiyot fanlarini o'qitishda zamonaviy pedagogik metodlar va virtual onlayn kurslardan foydalanish.....	653
Sulaymonov Mirobid Abduxolikovich	
Qishloq xo'jaligini boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari	656
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich	
Ekin maydonlari tuproqlarini tahlil qilish va boshqarishda sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanishning o'mi ..	660
Otoboyeva Aziza Shakirovna, Artikov Farxod Sayfiddinovich, Usanov Yoqub Dilmurod o'g'li	
О некоторых нестандартных способах решения иррациональных уравнений.....	664
Акрамова Васила Уктамовна	
Корхоналарни тугатишнинг норматив ва ташкилий-услубий таъминотини такомиллаштириш	666
Дусмуратов Раджабай Давлатбаевич	
Юридик шахсларни тугатишнинг норматив-хукукий таъминоти.....	670
Давлетов Икрам Рахимберганович	
Саноат корхоналарида мулкий муносабатларни тартибга солишининг илмий назарий асослари.....	674
Бобобеков Эргаш Абдумаликович	

XIZMATLAR SOHASI RIVOJLANISHINING AHOLI TURMUSH DARAJASIGA TA'SIRI

Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi assistenti

Annotatsiya: Maqolada xizmat ko'rsatish sohasining keyingi yillarda rivojlanishi, ularning asosiy turlari: savdo xizmatlari, transport xizmatlari, aloqa va axborotlashtirish xizmatlari, ta'lim xizmatlari, sog'liqni saqlash xizmatlari, ovqatlanish xizmatlari, kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar hajmining 2018–2022-yillar dinamikasi, xizmat turlarining rivojlanishi aholi turmush darajasining yaxshilanishidagi ahamiyati yoritilgan. Shu bilan birga maqolada xizmatlar ko'rsatish sohasidagi muammolar, kamchiliklar e'tirof etilgan bo'lib, bu muammo va kamchiliklar bartaraf etilsa aholi turmushi yanada yaxshilanishi ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: Xizmat ko'rsatish, savdo, transport, aloqa va axborotlashtirish, ta'lim, sog'liqni saqlash, aholi turmushi, maishiy tovarlar, turmush darajasi, kommunal, mehnat haqqi, savdo xizmatlari.

Abstract: The article examines the development of the service sector in subsequent years, their main types: trading services, transport services, communication and information services, educational services, healthcare services, highlights the dynamics in 2018–2022 of public catering services, computer and household appliance repair services, the importance of developing types of services in improving the standart of living of the population. At the same time, the article recognizes the problems and shortcomings in the provision of services and notes that by eliminating these problems and shortcomings, the life of the population will improve.

Key words: Service, trade, transport, communication and information, education, healthcare, population, household goods.

Аннотация: В статье рассмотрено развитие сферы услуг в последующие годы, их основные виды: торговые услуги, транспортные услуги, услуги связи и информации, образовательные услуги, услуги здравоохранение, освещена динамика в 2018–2022 годах услуг общественного питания, услуг по ремонту компьютеров и бытовой техники, значение развития видов услуг в повышении уровня жизни населения. При этом в статье признаются проблемы и недостатки в сфере оказания услуг и отмечается, что при устранении этих проблем и недостатков жизнь населения улучшится.

Ключевые слова: Услуга, торговля, транспорт, связь и информация, образование. здравоохранение, население, товары для дома.

Aholi turmush darajasi ko'p qirrali murakkab ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichdir. Aholi turmush darajasi eng avvalo aholi oladigan daromadlarga, narx-navoga va boshqa omillarga bog'liq. Aholining turmush darajasini yaxshilash bo'yicha mamlakatda samarali ishlar qilinmoqda. Xodimlarning mehnat xaqqi miqdori muttasil ravishda oshirilmoqda, namunaviy loyihalar bo'yicha uy-joylar qurilmoqda, kommunal soha xizmatlari yaxshilanmoqda.

Aholi turmush darajasining yaxshilanishida xizmatlar ko'rsatish sohasini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Barcha aholi eng avvalo iste'molchilardir. Aholiga zaruriy miqdor va turdag'i hamda sifatli oziq-ovqat va nooziq ovqat tovarlari savdo xizmatlari orqali ta'minlanadi. Bundan tashqari xizmat ko'rsatish sohasi juda ko'p bo'lib, ularning barchasi aholining u yoki bu ehtiyojini qondirishga va turmushini yaxshilashga xizmat qiladi. Savdo xizmatlari orqali aholi tabiiy ehtiyojini oziq-ovqat mahsulotlari bilan qondirib, o'zining jismoniy quvvatini tiklasa, kir yuvish moshinalari, changyutkichlar sotib olib, qo'l mehnatini yengillashtiradi.

Mamlakatimizda aholining sog'ligini mustahkamlashga katta ahamiyat berilmoqda. Har bir aholi yashaydigan hududlarda shifoxonalar (poliklinikalar) tashkil qilinib, ular zamonaviy davolash anjomlari bilan jihozlanmoqda. Ta'lim xizmatlari maktabgacha ya'ni bolalar bog'chalarida bolalarga ta'lim va tarbiya berishda, o'rta ta'limga fanlardan chuqur, zamonaviy usullar asosida bilim berishda, o'rta maxsus va oliy ta'limda zamon talablariga javob beradigan mutaxassislar tayyorlanmoqda.

Umuman olganda, aholining xizmat turlariga ehtiyoji oshib bormoqda, natijada xizmatlarning yangi turlari paydo bo'lmoqda.

Xizmat turlarining mohiyati, ahamiyati va ularning aholi turmush darajasini oshirishning muhim omili ekanligini iqtisodchi olimlardan akademik S.G ‘ulomov, professorlar M.Q.Pardayev, Q.Mirzayev, O.Pardayevlar, B.Abdukarimov, M.Muhammedov, X.Mamatqulov, I.S.Tuxliyev, A.Soliyev kabilar o‘zlarining ilmiy ishlarida yoritganlar. Ushbu olimlar xizmat ko‘rsatish sohasining muammolarini o‘rganib, ular rivojlanishining nazariy asoslarini yaratib berishgan.

Xizmatlarning asosiy xususiyatlardan biri shuki, xizmatlar ko‘rsatish va ularning iste’moli ko‘pincha bir vaqtida amalga oshadi. Demak, xizmat ko‘rsatishga sarflangan mablag’ tez vaqtida qaytadi. Shuning uchun ham xizmat ko‘rsatish uchun juda katta mablag’lar talab qilinmaydi. Xizmatlar sohasini rivojlantirish, turlarini ko‘paytirish va sifatini yaxshilash bo‘yicha Respublika Prezidenti va Hukumatining bir qancha qaror va Farmonlari qabul qilindi. Bu borada Respublika Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2021-yil 11-maydag‘i “Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish chora tadbirlari to‘g‘risida”gi, 2022-yil 27-yanvardagi “Xizmatlar sohasini rivojlantirishga oid qo‘srimcha chora tadbirlar to‘g‘risida”gi Qarorlari muhim ahamiyatga egadir. Bu qarorlarda xizmatlar ko‘rsatuvchi subyektlarga soliqlar to‘lashda, banklardan kreditlar olishda, chet ellardan texnologik jihozlar olib kelishda turli imtiyozlar beriladi, kechayu-kunduz ishlaydigan savdo shahobchalarini, katta shaharlarda mahsus ko‘ngilochar ko‘chalar tashkil etish belgilandi. Natijada O‘zbekistonda xizmatlar ko‘rsatish hajmi yuqori sur’atlar bilan rivojlanib mamlakat yalpi ichki mahsulotdagi (Ya.I.M) hissasi oshib bormoqda.

1-jadval: YaIMda tarmoqlarning qo‘silgan qiymatlari bo‘yicha hissasi (%)

Ko‘rsatkichlar	Yillar				
	2018	2019	2020	2021	2022
YaIM.qo‘silgan qiymat	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	29,7	26,6	26,8	26,5	25,1
Sanoat (qurilish bilan)	30,5	33,8	33,5	33,9	33,4
Xizmatlar	39,8	39,6	39,7	39,6	41,5

Mamlakat YaIM hajmi 2018-yilda o‘tgan yilga nisbatan 105,5 foizga o‘sgan bo‘lsa, xizmatlar sohasi – 105,7 foizga, 2022-yilda esa YaIM hajmi – 105,7 foizga o‘sgan holda xizmatlar sohasi – 108,5 foizga ko‘paygan. Natiжada xizmatlar hajmi mamlakat YaIM 2018-yilgi 39,8 foiz ulushdan, 2022-yil 41,5 foizgacha ko‘tarilgan. Lekin O‘zbekistonda xizmatlar ko‘rsatish sohasini rivojlantirish uchun imkoniyatlar ko‘p chunki iqtisodiyoti rivojlangan Yevropa davlatlarida xizmatlar hajmi mamlakatlar YaIM hajmida 60-80 foiz hissani tashkil etadi.

2023-yil O‘zbekiston YaIM hajmi 1.07 kvardillion so‘m bo‘lib, 90,8 milliard AQSH dollariga teng bo‘lgan 2023-yil YaIM hajmi o‘tgan yilga nisbatan 6,0 foizga o‘sgan bo‘lsa, xizmatlar ko‘rsatish sohasi- 6,8 foizga o‘sgan bo‘lsa, xizmatlar ko‘rsatish sohasi 6,8 foizga o‘sgan. Natijada mamlakat YaIM hajmida xizmatlar sohasining hissasi 43,4 %ga yetgan.

Keyingi yillarda xizmatlar ko‘rsatish turlarining barchasi yuqori sur’atlar bilan rivojlangan. 2018-yildan 2022-yilgacha xizmatlar turlari 183,2 foizdan (transport xizmatlar hajmi), 377,5 foizgacha (moliyaviy xizmatlar hajmi) o‘sishga erishgan.

2-jadval: Xizmat ko‘rsatish sohasining asosiy turlari bo‘yicha 2018–2022-yillar dinamikasi.

Nº	Xizmat turlari	2018	2019	2020	2021	2022	2022-yil 2018–yilga nisbatan %
1	Savdo xizmatlari	39,7	48,7	57,6	72,5	88,9	224,0
2	Transport xizmatlari	44,2	54,5	53,7	67,2	81,0	183,2
3	Moliyaviy xizmatlar	21,3	34,0	45,8	59,7	80,4	377,5
4	Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	10,3	10,9	13,9	17,8	22,9	222,3
5	Ta’lim sohasidagi xizmatlar	5,4	7,2	8,5	12,1	15,4	285,2
6	Sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	2,2	3,1	3,4	5,1	6,4	290,9
7	Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	4,7	5,9	5,4	8,4	11,3	240,4
8	Ijara xizmatlari	3,3	3,7	4,1	5,4	6,4	193,9
9	Kompyuter va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlar	2,6	3,2	3,3	4,7	5,8	223,1

Xizmat turlari hajmlarining yuqori sur'atlar bilan rivojlanishiga aholi sonining ko'payishi, daromadlarining ko'payishi (mehnat haqi miqdorining har yili oshirilishi va yangi ish o'rinalarining yaratilishi hisobiga), yangi temir va avtomobil yo'llarining ochilishi, hamda qo'shni mamlakatlar bilan iqtisodiy aloqalarning yaxshilanishi, moliyaviy muassasalar tomonidan xizmat turlarining ko'payishi va sifatini yaxshilanishi, aloqa va axborotlashtirish xizmatlaridan foydalanuvchilarning ko'payishi, hamda xizmat sifatining yaxshilanishi kabi omillar sabab bo'lgan. Xullas, barcha xizmat turlarining yuqori sur'atlar bilan rivojlanishiga ma'lum omillar ta'sir qilgan.

Xizmat turlarining rivojlanishi va sifatining yaxshilanishi aholi turmush darajasiga ijobjiy ta'sir ko'rsatadi. Aholi daromadlarining muntazam ravishda ko'payib borishi natijasida uzoq muddat foydalanadigan maishiy tovarlarga bo'lgan ehtiyoj oshib bormoqda va xonadonlarning bunday tovarlar bilan ta'minlanishi yaxshilanmoqda. Agarda har 100 xonadonga 2018-yil 115 ta televizor to'g'ri kelsa, 2022-yilga kelib 175 ta to'g'ri kelmoqda, ularning ko'pi zamonaviy televizorlarga almashtirilgan. Xuddi shunday ushbu davrda muzlatkichlar 103 tadan – 124 taga, konditsionerlar 35 tadan – 48 tagacha, elektr chang yutgichlar 55 tadan – 67 taga, kir yuvish mashinalari 81 tadan – 97 taga, mobil telefonlar 262 tadan – 312 taga, yengil avtomobillar 44 tadan – 57 taga ko'paygan. Bu statistik ko'rsatkichlar xizmatlar sohasining aholi turmush darajasining yaxshilanishiga qanchalik ijobjiy ta'sir ko'rsatishi isbotlandi.

Keyingi yillarda uzoq chekka hududlarda joylashgan qishloq aholisini ham toza ichimlik suvi, gaz hamda aloqa-internet xizmatlari bilan ta'minlashga katta e'tibor berilmoxda.

"O'zbekiston 2030" strategiyasining ikkinchi ustuvor "Barqaror iqtisodiy o'sish orgali aholi farovonligini ta'minlash" yo'nalishda iqtisodiyotni, shu jumladan, xizmatlar ko'rsatish sohasini yanada rivojlantirish ko'zda tutilgan. Buning natijasida aholi turmushi kelajakda yanada yaxshilanishiga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2021-yil 11-maydag'i "Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M Mirziyoyevning 2022-yil 27-yanvardagi "Xizmatlar sohasini rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qaror.
3. Pardayev M.Q, Mirzayev Q, Pardayev O. Xizmatlar sohasi iqtisodiyoti. T "Iqtisod moliya" 2014.
4. Urinbayeva Yu. Xizmat ko'rsatish sohasi va aholi turmush darajasi o'zaro bog'liqligi va rivojlanish istiqbollari. T: "Fan" nashriyoti 2013.
5. Xudayberdiyev U, Xaliqulov A, Xizmat ko'rsatish sohasi rivojlanishi va muammolari. Monografiya. Samarqand SamISI bosmaxonasi, 2020.
6. Baxtiyorovna U. O., Umarovna X. M., Muxiddin o'g'li I. K., & Negmatovich K. U. (2024). IQTISODIYOTNI RIVOJLAN-TIRISHDA KICHIK BIZNESNING ROLINI OSHIRISH. BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI, 4(3), 91-97.
7. Bakhtiyorovna U. O., & Ablakulovna N. K. (2024). REDUCING POVERTY AND THE CAUSES THAT CAUSE IT. BOSH-QARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI, 4(3), 86-90.
8. Baxtiyorovna U. O., & Ablakulovna N. K. (2024). ENTREPRENEURSHIP IN THE DIGITAL ECONOMY, ITS CHARAC-TERISTICS. BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI, 4(3), 98–102.
9. Ablakulovna X. N., & Baxtiyorovna U. O. (2024). AXBOROT MAHSULOTLARI VA XIZMATLARIGA BO 'LGAN EHTI-YOJLARNI O 'RGANISH MEXANIZMLARI. JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH, 7(2), 140–147.
10. www.stat.uz
11. <http://vvv.lex.uz>

Yashi

IQTISODIYOT
Va
TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Alfraganus universiteti dotsenti, i.f.f.d. (PhD) Fayziyev Oybek Raximovichning umumiy tahriri ostida nashrga tayyorlandi.

O'zbek tili muharriri: Ulug'bek Eshmuradov

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Rus tili muharriri: Abdimo'min Alikulov, i.f.d., professor

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Bobur Ochilov

2024. Maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodi materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

“Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni 03.11.2022-yidan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027
Topshirildi: 10.04.2024-yil. Nashrga ruxsat etildi: 19.04.2024-yil.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o’tkazilgan.